

Osnovna šola Kamna Gorica

Podeželska šola, 1778

Lipniška dolina se lahko pohvali z bogato šolsko tradicijo. Podeželsko osnovno šolo v Kamni Gorici (Trivialschule Kropp - Steinbuchel) omenja neki spisek že leta 1778, kot Pfarr Steinbuchel Trivialschule pa jo je leta 1790 zabeležil tudi Anton Tomaž Linhart ob popisu šol in dohodkov učiteljev ljubljanskega okrožja.

Vir: Kamna Gorica na nakovalu časa

Ljudska šola Kamna Gorica, 1845

Mnogo let pred ustanovitvijo redne šole so poučevali v vasi privatni učitelji. Prvi izmed teh učiteljev je bil Tomaž Poznik. Ne vé se, kterelega leta je pričel poučevati, le toliko je gotovo, da je imel svojo šolo v hiši št. 38. Drugi privatni učitelj je bil Jožef Stritar, ki je bil ob enem tudi organist. Šolo je imel v hiši št. 4. Tretji zasebni učitelj Franc Zanoškar je učil v hiši št. 30. Za tem je prišel Martin Klemenčič, h kateremu je hodil tudi rajni dr. Lovro Toman v šolo. Ta učitelj je imel skušnjo, vendar ni mogel biti nastavljen, ker še ni bila ustanovljena šola. Zadnji zasebni učitelj je bil Janez Debeljak, ki je bil ob enem cerkovnik in organist.

Ko je število šolskih otrok začelo vedno bolj naraščati, sklenila je tukajšna občina zidati šolsko poslopje. V ta namen je kupila z župnikom Uršičem l. 1844 prostor zraven kapelanije za 119 gld. Pomagal je grof Vincencij Thurn, graščak v Radolici s 100 gld. in Luka Burger, stolni prošt ljubljanski s 70 gld. Kmalu nato se je postavil temelj za šolo in l. 1845 je bilo poslopje dodelano in šolska soba izgotovljena ter pripravljena za pouk. Z odlokom c. kr. ilirskega državnega knjigovodstva v Ljubljani z dne 2. Oktobra 1847 je bila služba učitelja združena s cerkovnikovo in organistovo s čistim dohodkom 148 gld. star. denarja. Ista gosposka je povišala l. 1854 to plačo na 251 gld. Šola se je odprla svojemu namenu dne 11. novembra 1845.

Vir: Zgodovina kamnigoriške fare (Anton Verbajs, 1898)

Nova šola v Kamnigorici. Tudi v Kamnigorici blizu Radolce je bila letas nova šola napravljena. Očitno hvalo v nemških Ljubljanskih Novicah so zategavoljo že od viši gosposke prejeli ondašni častitljivi g. fajmošter Jernej Uršič, in prednik soseske g. Franc Pesjak s še tremi drugimi domoljubi, ki so se več za občinsko zboljšanje, kakor za svoj lastni prid poganjali, ker nimajo sami otrok, de bi jih v šolo pošiljali, namreč Jože Zupančič, ključavničar in dve vdovi kovaški, Barba Šiler in Marija Šolar. Že pred več letmi je soseska tamkej si šolo vošila napraviti; pa ni bilo lahko mogoče tega izpeljati, tak dolgo de so zdaj dobre želje dopolnjene. Hvala gre taki soseski, ktera večidel od dela svojih rok, od kovanja žebeljev ali cvekov, ki se večkrat slabo plačuje, mora živiti; ki tudi ni velika, in si rada v telesnim perterga; de otrokam z napravo šole duhovni živež preskerbi. Za otroke mora pa tudi pravo veselje biti, de jim bo zdaj ložej, se kaj več učiti. Saj vem, kako so tukej še pred osmimi in devetimi letmi se otroci obilno hodili učiti, ko jih je neki postranski učenik ob delavnikih nekoliko v šoli učil, in ko sim jim jest ob nedeljah tudi v branji uk dajal; po 40 do 50 jih je bilo vkupej, brez de bi bil kdo hotel ali

mogel jih kaj več perganjati. Celo velike dekleta so se jele vaditi branja; in eno clo vem, ki je per 25 letih bila še terde glave, in so se ji drugi posmehovali, je pa, kakor se je od dela nehala, v svojo izbico pod streho se zapirala, in se v branji poskušala, in v teh mescih sim ji mogel že bukve »Dušna paša« preskerbeti. Otroci so sploh hiteli se posebno z molitevnimi bukvicami preskerbeti, in kakor je kdo od kovanja z dovoljenjem staršev si kaj perhranil, je pertekel prašat: »ali imajo tiste bukvice po štiri groše« (to je: Očenaš od gosp. Rozmana,) tako de sim samo v teh v dveh ali treh letih okoli 120 oddal.

Per ti perložnosti moram očitno reči, de za uk je krajnsko ljudstvo bolj vneto, kakor bi kdo menil iz tega, kar se od šol piše. Koliko se jih (prav do Lankasterjevi vodbi) nauči brati eden od družiga, ena od druge in z lastnim poskušanjem! Tako, de tudi v krajih, kjer ni šol, jih veliko v cerkvi na bukvice moli, pa več gre tukej hvale ženskimu spolu. Zato me je pred kratkim prav veselilo, viditi mlad par, ki sta po poroki, ker čakata žegna zakona in s. obhajila, oba, ženin in nevesta, per s. maši lepo na bukvice brala vsak na eni strani oltarja. Pusto pa se mi je kmalo po tem zdelo viditi drugi par, kjer je nevesta sicer imela bukvice, ženin pa ni vedil, kam rok djati.

De bi le tisti, kterih je dolžnost, si povsod več perzadevati za šole, ne pa, kakor semtertje se zgodi, jih še le opovirali zoper voljo viši gosposke in zoper želje sosesk! / P. H.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 10. 12. 1845

Očitna zahvala. Za vstanovljenje Kamnogoriške šole sta v denarjih vlastnik Radolske grajšine, visokorodni gosp. Grof Thurn-Valzasina in pa visokočastitljivi Ljubljanski infulirani stolni prošt, gosp. Dr. Luka Burger, veliko pripomogla; gosp. grof so ji podarili 100 gold., gosp. prošt pa 70 gold. Taki ljudomili darovi zaslužijo očitno razglašenje v Novicah, ktere se z gorečo ljubeznijo poganjajo za osnovo ljudskih šol po Slovenskim in vedno z velikim veseljem šolske dobrotnike na znanje dajajo. Taka rodoljuba dobrotnika sta se tudi imenovana dva gospoda skazala; zatorej le dolžnost hvaležnosti spolnim, če nju milodare razglasim. Čast in hvala, komur hvala gre! / Jernej Uršič, fajmošter v Kamni Gorici.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 11. 3. 1846

Dopis iz Kamne Gorice. Iz dopisa gospoda Janeza Thomana, fužinarja v Kamni Gorici, zastran Kamnogoriške šole le naslednje verstice oznamimo, zato ker je bilo neke dni popred, ko smo pričijoči dopis prejeli, že v 50. listu lanjskih Novic od nje govorjenje. Gosp. Thoman z veliko hvalo opomnijo prizadevanja gosp. tehanta Strela, rajnciga komisarja Šmida, in domače duhovšine, milodarov Kamnogoriških cvekarjev in drugih dobrotnikov tega kraja, Radolskiga gosp. grofa Thurna in infuliranega Ljubljanskiga prošta, gosp. Drja. L. Burgarja, in poslednjič še pristavijo, de Kamna Gorica nikoli ne bo pozabila iskreniga prizadevanja gospoda kaplana Jurja Križaja, ki je že pred prihodam učenika otroke ne le keršanskiga nauka, ampak tudi brati učil. Če so že šole po kmetih sploh zlo koristne – pravijo na dalje – so pa v krajih, kjer so fabrike, kakor v Kamni Gorici še posebno potrebne. Zakaj tukaj je okoli 200 družin, ktere se večidel s kovanjem žebeljev redijo in so od Boga posebno z otroci obdarovane. Med tem ko starši v vignicah (Nagelschmiedhütten) delajo, so otroci od tistiga časa, ko začnejo hoditi, do 8. ali 10.

leta večidel brez varha sami sebi prepušeni in se po ulicah in bližnjim polji prepletajo, zraven se pa tudi večkrat vsakeršnih napečnost nauče; ktere so dostokrat rodovitna korenina prihodnjih hudobij.

Poslednjič še opomnimo, de smo v šoli peč po nauku Ljubljanskiga tesarskiga mojstra gosp. Pajka postavili. Naš bistrourni ključarski mojster Jožef Zupančič je šel nalaš v Ljubljano, de je vidil, kako so take peči narejene. Gospod Pajk mu je prav prijazno vse pokazal in dopovedal. Zupančič, kteri se je tudi sicer kakor dober domorodec za šolo veliko, veliko prizadjal in storil, je potrebne plehaste cevi naredil in zidarju pri postavljanji tako na roke šel, de nam peč prav dobro služi. / Janez Thoman.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 25. 3. 1846

Zahvala. Ker je Kamnogoriška srenja pretečeno jesen pri zidanji šole nekaj dolga naredila in si je bilo letaš zavolj slabe kupčije žebļjev bati, de bi lepiga in prostornima šolskiga poslopja ne mogla zdelati, sim vredništvo Novic prosil, de bi mi tistih 10 gold., ktere je po 4. listu neka rodoljudna gospa darovala, poslalo, de bi se šola v Kamni Gorici popolnoma zdelala in de bi jez po svoji moči to tako potrebno šolo iz njeniga še zmirej omahljiviga stanu povzdignil. Ker je bila moja prošnja vslišana, se zahvalim tukej očitno dobrotljivi šolski prijatlici za poslane denarje z oblubo, de jih bomo še do Velike noči v povedani namen obernili. / Juri Križaj, kaplan v Kamni Gorici.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 8. 4. 1846

Iz Gorenskiga. Razglasite "Novice", kako pridno se Kamnogoriška šola, nje neutrudljivi učenik Andrej Praprotnik in častiti katehet Anton Jerina, obnašajo, kako da si ta dva gospoda neprenehama od leta do leta večji zasluge za njo nabirata. 26. avgusta zjutraj je bilo konecletno spraševanje v imenovani šoli. Popred je bila sv. maša, lepo peta.

Po nji se je spraševanje pričelo. Kako natanjko in serčno so gospodu učeniku keršanskiga nauka otroci odgovarjali in pričali, da jim beseda iz serca pride živa, občutena, ne le samo v glavo mertvo vtisnjena, ampak prihodnjimu življenju vedno zvesto vodilo! Potem so pridni šolarčki prebiral tako gladko in zapopadljivo, da jih je le veselje bilo poslušati, posebno pak ko so iz bukvic »miloserčnost do živali« trigovor tako pomenu primerno navglasovaje čitali, da se je bilo čuditi. Računili so tako prav in hitro, da je težko jim bilo slediti. Spise (pisma) vsake baže so vedili speljati tabko urno in gotovo, da ni bilo narmanjši napčnosti zavjeti. En fantič je posebno narek (diktando) tak izverstno, brez pogreška in s tako gotovostjo pisal, da se sme posebno pohvaliti. Razlaganje slovnice je vsim tako gladko šlo, da se je njih premedenost vredno skazala. In tako vse, vse, kar je mogoče, da se otroci v enim, v dveh k večimu v treh letih naučiti zamorejo, pri drugih mnogih opravilih, ki jih jim starši še doma pogosto naložujejo.

Kaj pak čem od izverstnih nabranih lepopisnih poskušinj reci, kaj od raznopisnih, kaj od računskih, kaj od narečnih? Vse je hvalevredno, njih za popadek, kakor izpeljava; prvi otroke o Bogu, o blaženstvu, o slavjanstvu, o pridnosti podučiva, drugi kaže njih marljivost. Neizrečeno veselje mi je v serca. igralo, vidi ti otročiče jasniga obraza, žarečih oči in prebrisane glave; njih marljivost me je do solz ginila. Tu pridite sem sovražniki šole in slovenščine s svojim ugovoram, da je otrokam ostudna in nekoristna, da jim je prijetnejši in koristnejši nemščina. Razkadilo se bode krivično vaše govorjenje kot megla o soncu, - o djanski koristi, ki se bode kmalo v zvišani omiki iz slovenskiga

poduka pokazala. Sladak mora vonder biti spominj gospodu učeniku, de je blagostojnosti in izobraženja tolikanj otročičev temelj postavil!

Ko je bilo vse spraševanje redno dokončano, so gospod katehet naj pridniši učence in učenke očitno in sicer iz prav lično natisnjenih pervjoh brali. Perve slovenske so, in s stroški gospoda učenika natisnjene. Razvidi se iz njih, da je šola preteklo leto štela 160 učencov in učenk, kterih 69 na nedeljsko šolo spada; razvidi se tudi, da je že mladinska bravnica ustanovljena, ktero 106 mladih bravcov in bravk obiskuje in si v nji lepe nauke pridobuje. - Na zadnje je stopil en fanteč iz srede in je v kratkim prav milim govoru v imenu vsih. drugih hvalo in sladki občut izrekel, da si je toljkaj lepih vednosti pridobil; obljubil je, da hoče po njih prihodnjich živeli, in tak trud gospodov učenikov poverniti. Pričakovali smo zdaj hvalivniga odgovora in spodbade od predstojnih gospodov poslušavcov, ali ni ga hotlo biti - naj ga pa očitna hvala nadomesti! – To je napredovanje Kamnogoriške šole, ki še ne obstoji čez pet let. Zaslugo naj veči ima po raznih sostavkih v „Vedežu" dobro znani gospod učenik. Bog ga še dolgo tej šoli obderži, da se prav krepko vstanovi proti nemilim zaveranju šolskiga poduka. Privošili bi mu le boljši prihodke trudu in zaslugi primerne. Naj Vam, - častitljivi gospod! sladka vest in rodoljubje do mile matere Slovenije in do njeniga naroda vaše delo slajša, da bi lep izgled vsim učenikam z veseljem ostali!

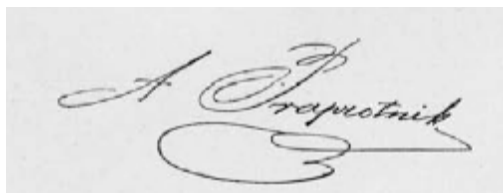
Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 4. 9. 1850

****

Učitelj Andrej Praprotnik, 1827-1895

Vir: letno poročilo deške šole v LJ, 1894/95 / gorenjci.si

Podpis učitelja Praprotnika, 1894
Vir: letno poročilo deške šole v LJ, 1894/95 /

Andrej Praprotnik (Podbrezje, 9. 10. 1827 – Ljubljana, 25. 6. 1895). Njegov prvi učitelj in podpornik mu je bil podbreški župni vikar Franc Pirc, kasneje misionar v Severni Ameriki. Ko mu je bilo osem let, ga je poslal oče k svojemu bratu Jakobu, učitelju v Šenčurju pri Kranju. Tu je tri leta hodil v šolo in se učil tudi orglati. Leta 1838 je šel v šolo v Kranj, kjer se mu je zamerilo učenje na pamet in še v nemškem jeziku. Leta 1841 je šel v Ljubljano in v 2 letih končal četrti razred glavne šole. Nato je tam končal še dvoletno pripravnico za učitelje.

Z učiteljevanjem je začel v domačem kraju. Čez eno leto v septembru 1847 je naredil še učiteljski izpit. Ob novem letu 1848 je nastopil učiteljsko službo v Kamni gorici in bil 1. febr. 1850 stalno nameščen. Tu se je začelo zanj, kot pravi v svojem dnevniku, novo življenje za učiteljstvo in slovenščino. Zelo lepo se je razumel z učenci. Tu se je veliko družil s pravnikom Lovrom Tomanom in duhovnikom Lovrom Pintarjem. nato je odšel za dve leti v glavno šolo v Škofjo Loko. Leta 1853 je odšel na enorazredno šolo v Dobrovo pri Ljubljani.

Tam je učil tudi odrasle in med njimi tudi bodočo ženo. Poročila sta se 1858. leta, se preselila v Ljubljano in imela šest otrok. Žena je umrla 1870. leta. Naslednje leto pa se je ponovno poročil in imel še troje otrok.

Leta 1883, ko je preteklo 25 let službovanja na prvi mestni Šentjakovski deški šoli in 35 let učiteljevanja, je dobil denarno nagrado, cesar pa mu je podelil zlati križ za zasluge s krono.

Leta 1889 je njegova osnovna šola dobila nove prostore na Ledini v mestu Ljubljana. Upokojil se je z novim letom 1891, ko mu je ministrstvo za uk in bogočastje podelilo naslov direktor.

Po njegovi smrti mu je leta 1896 Slovensko učiteljsko društvo postavilo nagrobni spomenik in leta 1897 odkrilo spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Podbrezjah.

Deloval je tudi kot pisatelj, pesnik, društveni delavec in organizator učiteljstva.

Bil je pobudnik, ustanovitelj in dvajset let urednik revije Učiteljski tovariš (1861). Bil je predsednik učiteljskega društva za Kranjsko (1869) in Slovenskega učiteljskega društva (1872). Dejaven je bil tudi v čitalnici, Narodni šoli in Slovenski matici.

Za leta od 1866 do 1868 je uredil koledar Palček, za leto 1871 pa Učiteljski koledar.

Vir: gorenjci.si (Mestna knjižnica Kranj)

Andrej Praprotnik je bil porojen dne 9. novembra 1827. l. v Podbrezji na Gorenjskem kot sin skrbnega očeta in pobožne matere. Prve nauke je prejemal doma od tamošnjega župnika Fr. Pirca, poznejšega misijonarja v Ameriki, kateri ga je že v prvi mladosti odločil za učiteljski stan. Potem se je preselil k stricu Jakobu v Šent Jurij poleg Kranja, kjer je hodil v šolo do 1838. l. Potlej se je šolal v Kranji, od 1841.-1845. l. pa v Ljubljani.

Svoje učiteljsko delovanje je začel v domači fari, kjer je služboval dve leti. Leta 1848. je opravil učiteljsko skušnjo in se nastanil v Kamni Gorici. Štiri leta pozneje je šel v Shofjo Loko, od tod leta 1853. na Dobrovo in končno leta 1858. na prvo mestno ljudsko šolo v Ljubljano, kateri je bil leta 1870. imenovan voditeljem in katero je vztrajno in v najlepšem soglasju s svojimi tovariši vodil do 31. decembra 1890. ...

Ko je l. 1848. ustanovil Ivan Navratil list za mladino »Vedež«, bil mu je prvi sotrudnik Praprotnik, kateri je vedno vanj dopisoval kratke povesti, basni in prilike ter koristne »izglede pisem mladim šolarjem v vajo". V »Sloveniji« se je začel l. 1849. potegovati za izboljšanje učiteljskih plač, l. 1850., ko je začel dopisovati »Drobtinica«, pa je izdal za Kamnogoriško šolo »Perve slovenske perjohe«.

Vir: Popotnik, 10. 7. 1895

Osnovne šole so tiskale razredna poročila, kjer so bila razvrščena imena učencev po razredih in učnem uspehu. Eno prvih v slovenskem jeziku (najstarejše je iz leta 1850 iz Kamne Gorice) je izšlo pod naslovom Napredek učencev na mestni glavni deški šoli pri Sv. Jakobu leta 1863 (SŠM, dokumentacijska zbirka, zbirka izvestij).

Vir: ssolski-muzej.si

Izvestja ali letna poročila so šolska obvestila o letnem uspehu učencev, ki jih zasledimo že v 18. stoletju. Predhodniki izvestij so bili Classificationen in Juventusi, s katerimi so glavne šole, normalke ter gimnazije do leta 1849 objavljale imena svojih učencev ter jih razporejale po razredih glede na splošni in na predmetni učni uspeh. Juventuse so izdajale gimnazije od leta 1770 do 1849, to so bila šolska poročila, v katerih so bila imena dijakov, razporejena po razredih in učnem uspehu. Razen imen so bili navedeni tudi podatki o socialnem poreklu učencev. Najprej so bili naštetih dijaki, ki so se najbolj izkazali. Slovenski šolski muzej hrani najstarejše tiskano razredno poročilo "Nomina iuvenum" iz Novega mesta iz leta 1783, nato iz 1796. iz Gradca in iz 1805. leta iz Gorice. Najbolj popolna zbirka juvenusov je iz ljubljanske klasične gimnazije. Osnovne šole pa so tiskale razredna poročila, imenovana Classificationen. Najstarejša tiskana razredna poročila, ki jih hrani muzej, so: "Classification der Schüler der k.k. Muster-Hauptschule zu Laibach" iz leta 1821, nato iz Gorice 1823. ter iz Idrije 1838. leta. Muzej hrani tudi kopijo prvega slovenskega tiskanega šolskega poročila iz leta 1850 iz Kamne Gorice pod naslovom "Napredovanje šolske mladosti". Drugo pa je iz Senožeč iz leta 1852 "Verstitev učencev in učenk v ljudski šoli v Senožečah o koncu šolskiga leta 1852".

Vir: arnes.si (šolska letna poročila – izvestja)

★★★★

Imenik visokočast. in čast. g. g. naročnikov (Učiteljski tovariš): ... Paul Zore, uč. v Kamni gorici.

Vir: Učiteljski tovarš, 1. malega serpana 1861

Kamnogoriška šola je imela letos slovenski imenik pod naslovom »Razreditev šolske mladosti v Kamnigoricu o sklepu šolskega leta 1862.«. Učencov in učenk v tej vsakdanji in nedeljski šoli je bilo 182.

Vir: Učiteljski tovarš, 1. 9. 1862

Končano šolsko leto. Iz Kamnegorice, 2. sept. A. žl. K. – Včeraj smo sklenili tukajšno šolsko leto. Prepričali smo se pri končnem izpraševanju, kako izvrstno so izurjeni učenci v vseh vednostih, v katerih se mladež v ljudskih šolah po deželi podučuje, kar je toliko bolj hvale vredno, kar je bilo obilo truda treba 182 učencov in učenk na tak stan vednosti pripeljati. Zavaljo tega pa gre hvala posebno našemu nevtrudljivemu učeniku gosp. P. Zoretu in gosp. kaplanu Jož. Sterbencu. Če ima učiteljski stan že sam po sebi mnogo truda in britkosti, moramo toliko bolj grajati sirovo obnašanje nekterih nehvaležnežev, kateri z grenkimi besedami veliki trud učenikov poplačujejo. Al to naj jih tolaži, da vsake babure glas ne predere nebes!

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 24. 9. 1862

Premembe v učiteljskem stanu – v ljubljanski škofiji. ... Prestavljeni so g. g.: Pavel Zore, zač. učitelj iz Kamne gorice na Berdo (Egg ob Podpeč) – Jernej Pirnat, zač. učitelj, z Berda v Kamno gorico.

Vir: Učiteljski tovarš, 1. 5. 1863

»Razporeditev učencev in učenk farne šole v Kamni gorici« kaže, da je bilo v tej šoli vsakdanjih in nedeljskih učencev 265. Učenke so se tudi podučevale v obertnijskih delih.

Vir: Učiteljski tovarš, 15. 9. 1863

Iz Kamnegorice. »Dragi Tovarš«, ker ravno govoriš o očitnih šolskih spraševanj, ti tudi jaz iz našega kraja nekaj enakega pošljem. Prepričan sem, da bi bil tvoj vrednik ta dan sam prišel pogledat k nam, ki bi ga ne bil ti, ljubi »Tovarš«, klical v Ljubljano. 31. avg. ob 8. uri smo imeli šolsko sv. mašo, pri kateri je mladost pela. Popoldne potem pa je bilo v šoli očitno spraševanje, h katerem se je prav veliko ljudi zbralo. Spraševanje se je pričelo najpred s keršanskim naukom, kterege so otroci prav dobro odgovarjali. Potem so bili na versti drugi šolski nauki, in nazadnje so veseli učenci in učenka zapele nekatere prav mične slovenske pesmice. Po dokončani skušnji pa stopi učenec N. R. na oder in tako le govori: »Hv. b. J. Kr.! Prečastiti gospodje in vsi pričujoči prijatli! Dovolite mi, da v imenu vseh učencev in učenk očitno tukaj govorim. Danes je naš veseli dan, in upam, da tudi vseh pričujočih. Veliko lepega smo se naučili pretečeno leto; komu li bi se za to zahvalili« Najpred gotovo ljubemu Bogu, potem pa vam gospodom učenikom, ki ste se tako zelo trudili, da ste nam izobraževali um in serce. Bog vam poverni stotero vaše veliko prizadevanje! Pa tudi vam, preljubi straši, smo danes zelo hvaležni, ker ste nas

radi pošiljali v šolo; danes ste se prepričali, da nismo hodili zastonj v šolo, in da imate zdaj vsaj nekoliko boljše otroke mimo pred. Sprejmite pa tudi vi, prečastiti gospod dekan in vsi drugi poslušavci našo priserčno zahvalo, ker ste nam napravili toliko sladkega nedolžnega veselja. – Tudi vam, ljubi tovarši in tovaršice, priporočim še nekaj prav v serce. Tiste, ki ste že bolj odraščeni in bote šolo zapustili, lepo prosim, ni kar nikdar ne pozabite lepih naukov, ki ste jih tukaj slišali! Živite po zgledu sv. device Marije in sv. Alojzija, in vsi skupaj izročimo vse svoje življenje večnemu Bogu, da nas bo blagoslovil in osrečil s časno in večno srečo!«

Po govoru so se delile šolske darila, in potem so prečastiti gospod okrajni šolski ogleda z lepo besedo sklenili šolsko preiskušnjo. S tem pa še ni bilo dokončano veselje tega dneva. Gospod žl. Albert Kapus, naš šolski oče, so povabili vse učence na dom; in lej, na vertu so bile e velike mize pogerjene za 107 lačnih malih gostov, kjer je bilo vse lepo okinčeno, kakor pri kaki svatovščini. Otroci so bili neizrečeno veseli. Stregli so jim pa tudi sami šolski oče in njih blaga gospa. Še le ko je Marijo odzvonilo, smo šli popevaje domu. Gotovo ne bodo otroci, pa tudi učitelji in starši pozabili tega veselega dneva. Z Bogom!

Vir: Učiteljski tovarš, 15. 10. 1863

Iz Kamnegorice. Ker se je že pisalo o šolskih veselicah, naj tudi jaz nekoliko omenim, kako smo praznovali šolski god svetega Alojzija. – Zjutraj ob pol osmih smo šli s šolsko mladostjo v domačo farno cerkev, kjer so naš gospod katehet brali sv. mašo. Po tej sv. maši pa pridejo še gospod oče v šolsko versto, in šli smo s šolsko zastavo iz domače cerkve pol ure daleč v cerkev matere božje pri Kapelici v Kropi. Ko pridemo tje, je kropuška mladost ravno dokončala svoje opravilo, in združene ste bile dve veseli družbi z zastavama in z enim blagim namenom. Potem berejo sv. mašo naš duhovni oče pri lepem stranskem altarji sv. Alojzija. Po sv. maši smo zapeli še nekatere sv. pesmice, in šli zopet proti domu. Pri zadnji hiši iz Kroke grede pa smo se ustavili, kjer so nam naš šolski oče blagor. Gosp. A. žl. Kapus in drugi dobrotniki napravili primerno kosilice. Mladost se je radovala in prepevala svoje pesmi, da je bilo veselje. Pri sklepu tega radovanja pa se oglasi še mlada deklica, ki prav ginljivo razlaga pomen tega lepega šolskega praznika in serca pobožno vnema. Po poti domu grede zapojemo še nekaj veselih popotnic, in tako smo dokončali naš veseli šolski praznik, ki ga mladost gotovo ne bode kmali pozabila. / J. Pirnat

Vir: Učiteljski tovarš, 1. 8. 1864

Premembe v učiteljskem stanu – v ljubljanski škofiji. ... Janez Škerbinec iz Dol (Lustthal) v Kamno gorico na Gorenškem. – Jernej Pirnat iz Kamne gorice v Dole.

Vir: Učiteljski tovarš, 1. 11. 1866

Premembe v učiteljskem stanu – v ljubljanski škofiji. ... Postavljeni in prestavljeni so g. g. : ... France Škerbinec iz Kamnegorice v Preddvor – Henrik Bizjak, podučitelj v Cerkljah, za učitelja v Kamnogorico.

Vir: Učiteljski tovarš, 1. 1. 1868

Ogled po šolskem svetu. V Kamni gorici bilo je 92 tednikov in 30 nedeljcev. Učitelj tu je gosp. Henrik Bizjak, učitelj 6 let. Otroci posebno dobro pojejo. Pri šoli je lep kos zemljišča, ki je za drevesnico prav pripraven. Pa tudi zelenjadi bi se dalo dosti pridelati, ko bi prišel vert v prave roke. Mnogo je še rastlin, ki bi se s pridom pridelovale posebno v takih krajih, kjer je malo zemljišč, ali ljudje jih ne poznajo. Učitelj bi tedaj srenji še bolj koristil, ko bi naj prej sam poskušal, potem pa po otrocih semene med ljudi širil, ter jih podučeval, kako se ta in una reč prideljuje. Tudi cvetice bi se podale vmes, ter bi veselile otroke in učitelja, se ve, da to velja denar in le obstoječimu učitelju, ki bi imel mnogo let vžitek od verta, bi se trud splačeval.

Vir: Učiteljski tovarš, 1. 11. 1870

Iz Ljubljane. Učitelji, ki so v letošnjem nadalnem izobraževalnem tečaju so: ... Vizjak Henrik iz Kamnegorice.

Vir: Učiteljski tovarš, 15. 9. 1871

Premembe v učiteljskem stanu na Kranjskem: E. Henrik Vizjak, uč. v Kamni gorici gre na Berdo.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 2. 1873

Razpis učiteljskih služeb na Kranjskem. Učiteljska služba v Kamni gorici z 250 gld. letne plače. Prošnje naj se oddajajo pri okrajnem šolskem svetu v Radolici.

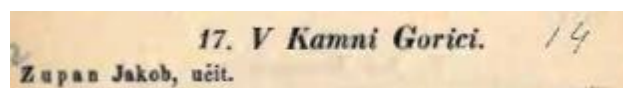
Vir: Učiteljski tovariš, 1. 3. 1873

V letošnji tečaj izobraževanje nadaljevajoči za učitelje v Ljubljani pridejo ti-le g. g. učitelji: ... Henrik Vizjak, učitelj v Kamni gorici. Vsak dobi 50 gold. za pot in hrano.

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 8. 1873

Premembe v učiteljskem stanu. V Kamno gorico pride iz Koroškega (Kokave) g. Jakob Zupan.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 9. 1873

17. V Kamni Gorici. 14
Zupan Jakob, učit.

**Učitelj ljudski šoli v Kamni Gorici
Imenik šolskih oblastnij, šol in učiteljev ..., 1874**

(Iz Kamne gorice) se nam piše: Šolstvo se tudi pri nas povzdiga, da kar je gosp. pl. Kapus prevzel načelništvo krajnega šolskega sveta. Popravlil je šolsko sobo in podaril šoli krasno podobo cesarja ter se sploh marljivo trudi in skrbi za učne pripomočke itd. Posnemanja vredno.

Vir: Slovenski tednik, 18. 9. 1874

Volksschule in Steinbüchel. (Gehalt 450 fl.)
Supan Jakob, provisorischer Lehrer, geb. im J. 1835
zu Asp, dient mit einer Unterbrechung von 8 Jahren
s. d. J. 1855.

Shematismus der Volksschulen Krains, 1876

Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. † V Kamni gorici je umerl 15. p. m. gsp. Jakob Zupan, tamošnji učitelj, r. v Zaspah l. 1835. N. v. m. p.!

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 5. 1876

Razpisi učiteljskih služeb. Na Kranjskem. V šolskem okraji Radovljiškem na šoli v Kamni gorici učit. službe po 450 gl. l. p., stanarine 80 gl. Prošnje okrajnemu šol. svetu v Radovljici do 31. julija t. l.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 7. 1876

Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. Sprašani učit. kandidatje so umeščeni g.g.: ... France Gross v Kamno Gorico.

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 9. 1876

Razpisi učiteljskih služeb. Na Kranjskem. Na 1razredni šoli v Kamnigorici, učit. služba z l. p. 340 gl. in 80 gl. stanovnine; okr. šl. svetu v Radoljici do 20. nobembra t. l.

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 10. 1876

Premembe pri učiteljstvu. G. France Gros iz Kamne-Gorice v Kerško (začasno).

Vir: Učiteljski tovariš, 1877 (?)

Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem. G. Fr. Gross (iz Kamnegorice), začasni učitelj v Kerškem.

Vir: Slovenski učitelj, 5. 11. 1877

Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. G. Leopold Zupin iz Čemšenika v Kamnogorico.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 10. 1879

Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. G. Andrej Jekovec, pom. učitelj, iz Kamnegorice na Ljubno za zač. učitelja.

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 11. 1879

Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. G. J. Zupin, učitelj v Kamnigorici, šel je za učitelja v Brusnico.

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 11. 1882

Razpis učiteljskih služeb. Na Kranjskem. Na enorazrednici v Kamnigorici z leto plačo 500 gld. Prošnja do 20. t. m. pri okrajnem šolskem svetu v Radovljici.

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 11. 1882

Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem. Za trdno so postavljeni: ... Gospod Andrej Jekovec, učitelj v Ljubnem, je za trdno postavljen v Kamnogorico.

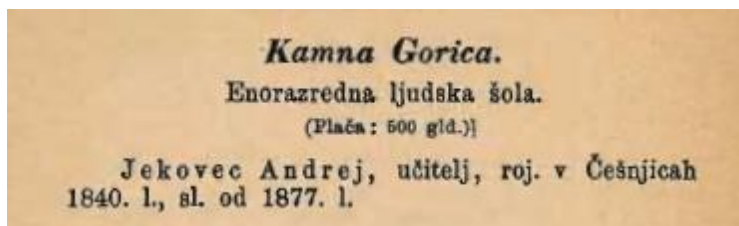
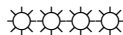
Vir: Učiteljski tovariš, 1. 1. 1883

****

Seznam učiteljev v Kamni Gorici (1845-1900):

1. /*Janez Peruci*/, rojen na Igu pri Ljubljani. Služboval je tu od 1845-1847 kot provizoričen učitelj.
2. /*Andrej Praprotnik*/, rojen v Podbrezjah dne 9. novembra 1827. Znan kot izvrsten učitelj, pesnik in pisatelj. Služboval je tu od 1848-1852. Leta 1850 je izdal za tukajšnjo šolo prve slovenske perijohne. Pozneje je služboval v Škofji Loki, na Dobrovi pri Ljubljani in 1858 je prišel v Ljubljano na prvo mestno ljudsko šolo, kateri je bil leta 1870 imenovan voditeljem. Presvitli cesar je l.1883 odlikoval njegovo neumorno, vzgledno in požrtvovalno delavnost z zlatim križcem s krono za zasluge. Leta 1890 je bil na lastno prošnjo umirovljen. Umrli je v Ljubljani 25. junija 1895. / Dom in svet, 1895 /
3. /*Jernej Štamcar*/, služboval od 3. januarija 1852 do konca l. 1853. L. 1854 ni bilo učitelja, najbrže radi premale plače. Poučeval je tedanji kapelan Anton Anžur. Ker so tega leta, kakor omenjeno, povišali plačo, prišel je ...
4. /*Janez Trojar*/, ki je služboval od 6. novembra 1854—1856.
5. /*Pavel Zore*/ od 1856 do 1862.
6. /*Jernej Pirnat*/ od 1862 do 1866.
7. /*Janez Škrbinec*/ od 1866 do 1868.
8. /*Henrik Wisiak*/ od 15. decembra 1868 do dne 5. avgusta 1873.
9. /*Jakob Zupan*/, rojen na Vratih (Thörl-Maglern) na Koroškem, je služboval od 5. avgusta 1873 do dne 15. aprila 1876. Umrli je v Kamnigorici in je pokopan na tukajšnjem pokopališču.
10. /*Frančišek Gros*/ od 2. novembra 1876 do 9. oktobra 1877.
11. /*Andrej Jekovec*/, rojen 9. novembra 1840 na Češnjevku, fare cerkljanske, od 29. novembra 1877 do 26. septembra 1879, ko je šel v Ljubno.
12. /*Leopold Zupin*/ od 8. oktobra 1879 do dne 15. oktobra 1882.
13. /*Andrej Jekovec*/, prišel iz Ljubnega nazaj, je bil učitelj od 14. sušca 1883 do svečana 1894, katerega meseca se je odpeljal k operaciji v Ljubljano. Prišel je, žal prepozno in umrl 17. svečana. Pokopan je na ljubljanskem pokopališču. Naslednik njegov je ...
14. /*Fran Lavtižar*/ od 7. marca 1894 dalje.

Vir: Zgodovina kamnogoriške fare (Anton Verbajs, 1898)

Imenik šolskih oblastev, ljudskih šol, učiteljev in učiteljic na Kranjskem, 1885
Vir: sistory.si

Iz Kamnegorice, 30. marca. (Blagoslovljenje šolske zastave.) Gospa Adelajda Tomanova, poznata dobrotnica naše občine, podarila je prekrasno zastavo tukajšnji šolski mladini. Zastava je jako umetno in dragoceno delo, na Dunaji naročeno, in posebno obilo z zlatom vezana. Jako dobro pristojajo ji trakovi v narodnih barvah z napisom namena in imenom preblagorodne dariteljice. Slavnost vršila se je 26. marca v farni cerkvi. Po dotičnih cerkvenih obrodili govoril je naš prečastiti gospod župnik Lovro Bernik šolski mladini pomenljiv govor, in potem se je vršila sveta maša, pri kateri se je h koncu cesarska pesem pela. Po sv. maši delile so se spominske podobice navzočnim gostom in šolski mladini. K tej slavnosti povabljeni bili so srenjski odborniki in zastopniki krajnega šolskega sveta, in so se podali po končani slavnosti v spremstvu šolske mladine v stanovanje preblagorodnega gospoda Antona Tomana, cesarskega svetnika in trgovca v Trstu, ki pa sedaj za nekaj dni tu biva, da se mu zahvalijo namesto njegovej gospej soprogi za prekrasni dar. Prav prijazno je gospod vsprejel deputacijo in se ji zahvalil za to ovacijo v imenu svoje gospe soproge. Obžalovati je le, da je ves čas, ko se je slavnost vršila, silno sneg naletaval, da menda v najhujši zimi ne tako, in ve iko opoviral k vzvišanju slavnosti.

Vir: Slovenski narod, 31. 3. 1885

Zahvala.

Blagorodni gospod Adolf Kappus pl. Pihelsteinski priredil je predpustno sredo t. l. v svoji gostilni „Na pošti“ večerno zabavo. Iz prijaznosti sodelovali so Radovljiški godbeni klub in pevci iz okolice. Čisti dohodek zabave namenjen je bil tukajšnji šolski mladini. Zabave udeležilo se je odlično občinstvo iz Radovljice, Leseč, Brezja, Podbrezja, Ljubljane in Kroke. Blagorodni gospod Adolf pl. Kappus izročil je tukajšnjemu krajnemu šolskemu svetu 18 gl. kot čisti znesek te zabave. Za to svoto se je nakupilo učil, katera so se razdelila mej šolsko mladino. — Častitim sodelovalcem, udeležencem zabave, osobito blagorodnemu gospodu Adolfu Kappus-u pl. Pihelsteinskemu se podpisana v imenu obdarovane šolske mladeži za to obdaritev toplo zahvaljujeta.

Kamna gorica, dne 28. februarja 1888.

Fran Žvan,
prvomestnik krajnemu šolskemu svetu

Andrej Jekovec,
učitelj in vodja šole.
(156)

Slovenski narod, 29. 2. 1888

Stanarina. Deželni zbor Kranjski. O prošnji županste v Kamnigorici in Lancovem, da se stanarina za učitelja v Kamnigorici prevzame na normalno šolski zaklad. Prošnji se ne ugodi.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 1. 4. 1892

11. Kamna gorica, enorazrednica, 144 uč.
Jekovec Andrej, uč. (II.), r. v
Češnjicah 40. I.

Vir: Popotnikov koledar za slovenske učitelje, 1887

Vir: sistory.si

Tužnega srca naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu vsegamočnemu dopadlo našega nepozabljivega soproga, oziroma očeta, gospoda

Andreja Jekovca,
učitelja v Kamni Gorici,

po kratki, mučni bolezni, previdnega s svetimi zakramenti za umirajočee, danes ob 3/4 na 2. uro popoldan poklicati k Sebi v boljše življenje.
Pogreb bode v ponedeljek, 19. l. m. ob 3. uri popoldne iz deželne bolnišnice k sv. Krištofu.

Ljubljana, dne 17. februarja 1894.

Marija Jekovec, Ciril, Marija,
soproga. otroka.

102 Mesto vsake druge objave.

Vir: Slovenec, 17. 2. 1894

† **Andrej Jekovec.** Iz Ljubljane, dne 17. svečana t. l. je po kratki hudi bolezni umrl v deželni bolnici v Ljubljani, kamor je malo dni poprej toda že prepozno prišel, da so ga operirali zaradi vraničnega prisada (anthrax) g. Andrej Jekovec, učitelj in voditelj na jednorazrednici v Kamni Gorici na Gorenjskem.

Porojen leta 1840. v Češnjevku pri Cerkljah je Jekovec leta 1963. dovršil sedmi gimnazijalni razred v Ljubljani, potem pa si kot pisar, zavarovalni uradnik in naposled od l. 1870-1876. kot pevec in ud slovenske gledališke družbe z mesečno plačo 20 gl. služil svoj skromni vsakdanji kruh. Starejšim obiskovalcem slovenskega gledališča je pokojni Jekovec, ki je igral navadno vlogo očetov in starcev, gotovo še v spominu. Leta 1877. pa je, kakor njegov gledališki tovariš Schmidt, prestopil k učiteljstvu, prebil je preskušnjo učne usposobljenosti ter bil najprej stalno nameščen za učitelja na jednorazrednici v Ljubnem in zdaj že mnogo let v Kamni Gorici na Gorenjskem.

Jekovec je bil vzor pridnega učitelja, skrbnega očeta in varčnega gospodarja. Z vsakim prijazen in miroljuben nam je bil »stari« Jekovec (tako smo ga imenovali že na gimnaziji zaradi njegove velike brade,) večkrat še dijakom v naših prepirih razsodnik, in ta svoj miroljubni, prijazni in častiti značaj si je ohranil tudi poznejša leta. Podpisanec je bil vselej nekako vesel, kadar je prišel nadzorovat šolo v Kamni Gorici, ker je našel vse v lepem redu ter je videl, kako svojega učitelja čisla vsa občina in kako zadovoljen je tudi prijatelj Jekovec sam s seboj. Ker sem vedel, koliko britkega je pokojnik užil v svojih dijaških in poznejših letih, delo mi je posebno dobro, ko mi je Jekovec še lani rekel v prijateljskem razgovoru: »Zdaj sem prav srečen in zadovoljen!« Toda v to srečno življenje je nenadno posegla smrt s svojo koščeno roko ter Kamni Gorici vzela spoštovanega učitelja, rodbini dragega skrbnega očeta. Rajni Jekovec je zapustil ženo vdovo in dvoje otrok, izmed katerih je sin gimnazijec v Ljubljani. V žalosti človeka nekoliko tolaži misel, da je pokojni Jekovec že za časa skrbel za svoje sirote, zavaroval jih je pri učiteljskem vdovskem društvu ter jim poleg pokojnine ostavil tudi malo posestvo, tako, da so primerno preskrbljeni.

Pogreb dne 19. svečana je bil dostojen vrlega moža. Udeležili so se ga ljubljanski župan g. P. Grasselli, župan Adolf pl. Kappus in župnik Verbajs iz Kamne Gorice, župan Jurgele in župnik Berlic iz Mošenj, župnik Brce iz Št. Lamberta, režiserja Nolli in Borštnik z objemem slovenskega gledališča, odposlanstvo okrajnega učiteljskega društva za Radovljiški okraj, učiteljski zbori javnih mestnih šol ljubljanskih s svojimi nadučitelji in kateheti in prav mnogo gospode iz Kamne Gorice, Kroke, Radovljice, Ljubljana in Mošenj. Pred bolnico in na grobu je pelo pevsko društvo »Slavec«. Mir in pokoj tvoji duši in lahka ti zemlja, prijatelj Andrej! / Fr. Levec.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 3. 1894

Osobne vesti. Gosp. Fr. Lavtižar, suplent v Kropi, je postavljen za začasnega učitelja v Kamni Gorici; na njegovo mesto v Kropo je prišla izprašana učiteljska kandidatinja Apolonija Fatur iz Ljubljane.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 4. 1894

Zahvalo »Narodni šoli« za mnogo šolskega blaga izrekajo šolska vodstva v Kamni gorici, v Goričah in v Kolovrati.

Vir: Učiteljski tovariš, 16. 9. 1894

Zahvalo izrekata krajni šolski svet in šolsko vodstvo v Kamni Gorici sl. Društvu »Narodna šola« za poslano izvrstno šolsko blago.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 10. 1894

12. Kamna Gorica, p. Steinbüchl, 845. 1-razr.
Olr. 98, uč. 98. Drevesn. — Lavtižar Franc, u. 3. v.,
r. 74. Mojstrana, sl. 93.

Kažipot po pokneženi grofovini Goriški ..., 1895

Učitelj Fran Lavtižar

Vir: Ilustrirani Slovenec, 4. 5. 1930

Lavtižar Franc, šolnik in organizator dobrodelnosti, r. 30. jan. 1874 v Mojstrani, u. 25. apr. 1930 v Lj. Po 2 razr. gimn. in 2 razr. realke je šel na učiteljišče v Lj., maturiral 1893 in naredil usposobljenostni izpit 1896. (Služboval je pol leta kot suplent v Kropi, 1894–6 bil začasni učitelj v Kamni gorici, 1896–9 stalni učitelj in šolski voditelj istoatam, 1899–911 nadučitelj v Šmartnem pod Šmarno goro, od 1911 nadučitelj v Spodnji Šiški, 1915 odlikovan z naslovom ravnatelja; 1914 je postal namestnik okr. šol. nadzornika v Novem mestu, 1915 namestnik nadzornika slov. ljudskih šol v Lj., jeseni 1916 nadzornik v Lj.; 2. nov. 1919 je bil razrešen nadzorniške službe in imenovan za tajnika v pokrajinskem odboru za zaščito dece v Lj., 30. apr. 1924 premeščen v Belgrad za sekretarja ministrstva za socialno politiko, 23. jan. 1925 upokojen. V Kamni gorici je 1898 ustanovil gasilsko društvo, v Šmartnem gas. društva v Gameljnah, Pirničah, Šmartnem, Tacnu in Vikrčah (1901), kmetijski podružnici v Gameljnah in Tacnu, vodil ves čas cerkveno petje, pridobil pomožno pošto in pospeševal sadjarstvo v vsej okolici. V Šiški se je z njegovim prizadevanjem razširila mešana 6 razrednica v dve 8 razredni šoli.

Vir: Slovenski biografski leksikon (Franc Ksaver Lukman)

Zahvala. Slavno dobrodelno društvo »Narodna šola« blagovolilo je za mali znesek poslati tukajšnji šoli mnogo raznega šolskega blaga. Za ta znatni dar se najtopleje zahvaljuje v imenu šolske mladine; v Kamni Gorici, dne 10. mal. travna 1895 – Fran Lavtižar, šol. vodja.

Vir: Učiteljski tovariš, 16. 5. 1895

Zahvala. Slavna „Narodna šola“ blagovolila je za majhen znesek poslati prav obilo šolskega blaga. Za ta blagodušni dar se ji v imenu revnih obdarovanih učencev najsrčneje zahvaljuje - Kamna Gorica, dne 20. svečana 1896. / Fran Lavtižar, učitelj.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 3. 1896

Uradni razpisi učiteljskih služeb. Na jednorazredni ljudski šoli v Kamnigorici se bode podelila stalno služba učitelja in šolskega voditelja s plačo IV. plačilne vrste, opravilno doklado in stanarino. Prošnje za to službo naj se predpisanim potom s prilogami vred do 6. rožnika 1896. tu uradno podajo. / C. kr. okrajni šolski svet Radovljica, dne 16. vel. travna 1896.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 6. 1896

Uradni razpisi učiteljskih služeb. Tukajšnji razpis službe učitelja in šolskega voditelja v Kamnigorici z dne 16. vel. travna 1896. št. 573 se izpravi o tem oziru, da je uvrsteno to učiteljsko mesto v III. plačilni razred. Ob enem se rok za vložbo prošenj podaljša do 12. rožnika 1896. / C. kr. okrajni šolski svet Radovljica, dne 30. vel. travna 1896.

Vir: Učiteljski tovariš, 16. 6. 1896

Imenovanja. ... začasni učitelj v Kamni gorici, g. Franc Lavtižar, je imenovan stalnim učiteljem na isti šoli.

Vir: Učiteljski tovariš, 16. 9. 1896

Zahvala. Slavno podporno društvo „Narodna šola“ blagovolilo je brezplačno podariti tukajšnji šoli obilo različnega šolskega blaga. Podpisana štejeta si v prijetno dolžnost, da se slavno istemu v imenu obdarovane revne šolske mladine najsrčneje zahvalujeta. / V Kamni Gorici, dne 22. kimovca 1896. Kappus, nač. kraj. š. sv. Fran Lavtižar, učitelj-voditelj.

Vir: Učiteljski tovariš, 16. 10. 1896

12. Kamna Gorica (= Stein-
büchl), 845. 1razr. $\frac{45}{15} + \frac{52}{21} : \frac{37}{17} + \frac{47}{18}$.
Lavtižar Franc, u. (III.), 74
Mojstrana, 93. (96.)
Svetina Frančiška, u. ž. r. d.

Vir: Popotnikov koledar za slovenske učitelje, 1897
Vir: sistory.si

Seznam učiteljev (1898):

Franz Lavtižar, učitelj – četrti razred (16. avg. 1896) – Kamna Gorica

Vir: Personalstatus ..., 1. 10. 1898

Op.: Ime in priimek, naziv, zaposlen od ... in ljudska šola.

Poroka učitelja Lavtižarja
Vir: Učiteljski tovariš, 1. 12. 1898

Premembe pri učiteljstvu. ... Fran Lavtižar v Kamni gorici nadučiteljem v Šmartnem pod Šmarno goro.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 12. 1899

V Kamni gorici je razpisano učiteljsko mesto do 15. grudna.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 12. 1899

Uradni razpisi učiteljskih služeb. Na enorazrednici v Kamni gorici je razpisana služba z zakonitimi prejemi in z 200 K stanarine v stalno, oziroma začasno nameščenje. Dovoljno opremljene prošnje je vlagati predpisanim potom do 31. vel. srpana tu-sem. / C. kr. okr. šol. svet v Radovljici, dne 4. vel. srpana 1900.

Vir: Učiteljski tovariš, 20. 8. 1900

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

An der einclassigen Volksschule in Steinbüchl gelangt die Lehrstelle mit den gesetzmässigen Bezügen und der Wohnungsentschädigung zur definitiven Besetzung.
Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis 20. Mai l. J. hieramts einzubringen.
Bezirksschulrath Radmannsdorf, am 15. April 1902.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 5. 1902

Iz seje kranjskega deželnega šolskega sveta. Definitivnimi učitelji ozir. defin. učiteljicami so imenovani: ... Ana Novak Božič v Kamni Gorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 10. 9. 1902

Šola v Kamni Gorici, od. 1911

Vir: DAR

Op.: Na razglednici Kamne Gorice (odposlana 1911) je levo od cerkve nekdanja mežnarija s prvo šolo, zgrajeno leto 1845.

.....

V šolskih zapisnikih se imenuje šola do l. 1848 Trivialschule, od 1848 do 1870 pa Pfarrschule. Šola je vseskozi jednorazredna. Pregled vsakdanjo šolo obiskujočih otrok enorazredne ljudske šole v Kamnigorici od l. 1845 do 1898.

1845/46	41	30	71	1872/73	47	50	97
1846/47	42	31	73	1873/74	66	78	144
1847/48	55	32	87	1874/75	65	80	145
1848/49	47	38	85	1875/76	63	75	138
1849/50	48	43	91	1876/77	65	81	146
1850/51	50	42	92	1877/78	75	87	162
1851/52	65	50	115	1878/79	74	83	157
1852/53	40	49	89	1879/80	73	73	146
1853/54	38	45	83	1880/81	65	71	136
1854/55	47	59	106	1881/82	68	80	148
1855/56	54	57	111	1882/83	58	74	132

1856/57	71	75	146	1883/84	61	70	131
1857/58	72	71	143	1884/85	73	68	141
1858/59	71	67	138	1885/86	78	67	145
1859/60	65	68	133	1886/87	80	61	141
1860/61	63	67	130	1887/88	76	53	129
1861/62	57	63	120	1888/89	73	54	127
1862/63	49	58	107	1889/90	72	48	120
1863/64	55	50	105	1890/91	69	51	120
1864/65	52	44	96	1891/92	55	49	104
1865/66	51	53	104	1892/93	51	52	103
1866/67	50	56	106	1893/94	45	47	92
1867/68	55	70	125	1894/95	39	50	89
1868/69	46	76	122	1895/96	37	48	85
1869/70	50	58	108	1896/97	34	51	85
1870/71	73	69	142	1897/98	36	49	85
1871/72	59	57	116				

Vir: Zgodovina kamnogoriške fare (Anton Verbajš, 1898)

Učenci kamnogoriške ljudske šole, 1909

Vir: Kamna Gorica na nakovalu časa

Učiteljica Ana Božič, 1909
Vir: Kamna Gorica na nakovalu časa (detajl)

Iz Zaveze avstr. Jugoslovanskih učiteljskih društev. Za glavno skupščino so nadalje izvoljeni sledeči delegati. - Radovljiško učiteljsko društvo: ... gospodična Ana Božič, učiteljica - Kamna gorica.

Vir: Učiteljski tovariš, 5. 7. 1907

Osebna vest na Kranjskem. Absolvirana učiteljska kandidatinja Hermina Bukovičeva je imenovana za provizorično učiteljico v Kamni gorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 24. 1. 1908

Iz seje c. kr. okraj, šolskega sveta radovljiškega, ki se je vršila dne 8. aprila t. l. ob 4. uri popoldne. Pripoznajo se sledeče petletnice: ... Ani Božič - Kamna gorica l. s 15. avgustom 1907.

Vir: Učiteljski tovariš, 17. 4. 1908

Razpis službe. V Kamni gorici se razpisuje nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje. S to službo je združeno tudi prosto stanovanje. Prošnje naj se predlagajo po predpisani službeni poti do 25. maja 1908, pri radovljiškem okrajnem šolskem svetu.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 5. 1908

Popravek. Prejeli smo sledeči popravek: K odstavku v Vestniku cenj. lista „Učiteljski Tovariš“ iz 24. julija t. l. št. 30, pod „Nov način razpisovanja učiteljskih služb prosi podpisani krajni šolski svet sledeči popravek: Ni res da je krajni šolski svet Kamni gorici sklenil, da ostane na tem mest učiteljica, ter tako zakonito veljavo razpisa postavil na glavo. Res pa je, da krajni šol. svet v Kamni gorici do sedaj o zadevi še ni sklepal. / Krajni šolski svet v Kamni gorici, dne 26. julija 1908. / Kapus, predsednik

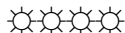
Vir: Učiteljski tovariš, 31. 7. 1908

Osebne vesti na Kranjskem. Imenovani so: ... Ivan Žagar za Kamno gorico.

Vir: Učiteljski tovariš, 4. 6. 1909

Iz Zaveze avstrijskih Jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegate sta slednji prijavi sledeči društvi - Radovljiško učiteljsko društvo: ... Ana Božič, učiteljica v Kamni Gorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 29. 7. 1910

Ljudmila (tudi Milica) je bila učiteljica v Kropi. 8. julija 1907 se je v cerkvi sv. Lenarta v Kropi poročila z Josipom Pleničarjem, učiteljem in šolskim nadzornikom v Kropi. Mož je bil rojen 12. decembra 1886 v Novem mestu očetu Francu Pleničarju, uradniku na sodišču, in materi Pavli, roj. Karlin. Josip Pleničar je bil učitelj v Kropi v letih 1906-20 in 1925-26. Dejaven je bil tudi na kulturno-prosvetnem področju. Zakonca Pleničar sta stanovala v Kropi št. 30 (takrat stavba šole, zdaj Kropa št. 58).

Vir: Vigenjc IX. (Rodbia Kappus)

(Blagoslov nove šole. - Pogreb g. Ljudmile Pleničar.) Iz Kamne gorice. Z veliko slovesnostjo se je v Kamni gorici dne 14. t. m. blagoslovilo novo šolsko poslopje. Po sv. maši ob 9. uri dopoldne šli so v obilnem številu zbrani verniki in otroci med slovesnim zvonjenjem in glasno moleč sv. rožni venec k novi šoli, ki je bila primerno okrašena. Pred šolo imel je najpoprej domači g. župnik pomenljiv nagovor, v katerem je povdarjal, kako imenitna je naloga ljudske šole, katera ima postaviti temelj verskemu naziranju in duševni naobrazbi, omenil, kako je katoliška cerkev od nekdanj skrbela za omiko in izobrazbo, in da morata cerkev in šola, duhovščina in učiteljstvo složno delovati, da se doseže smoter ljudske šole: verskonravna vzgoja mladine. Po govoru, ki je pričujočim globoko segel v srce, se je blagoslovilo novo šolsko poslopje v navzočnosti veleblag. g. okrajnega glavarja, g. okrajnega nadzornika, g. župana pl. Kappusa in celega občinskega odbora. — Po primernih nagovorih g. okrajnega glavarja, g. župana in g. Zupana končala se je lepa slavnost. — Tri dni pozneje, dne 17. t. m., vršilo se je pa ravno tu žalostno opravilo, pogreb prezgodaj umrle gospe učiteljice iz Kroepe, Ljudmile Pleničar, roj. pl. Kappusove, ki je dne 15. t. m. umrla pri svojih starših v Kamni gorici. Pogreb je bil za Kamno gorico nenavadno slovesen, kajti vodil ga je preč. gosp. dekan in častni kanonik radovljiški Janez Novak ob azistenci osmerih duhovnikov, udeležili so se ga učenci in učenke iz Kroepe in Kamne gorice, veleblag. g. okrajni glavar, g. poslanec Pogačnik, g. okrajni nadzornik Janežič ter mnogo gg. učiteljev in učiteljic in obilno ljudstva iz Kroepe in Kamne gorice. Pogreb je pričal, kako je bila rajna gospa učiteljica povesod priljubljena, in marsikatera solza je porosila oko, ko smo blago gospo položili k večnemu počitku, želeč ji večni mir in pokoj.

Domoljub, 23. 9. 1909

Iz seje okrajnega šolskega sveta v Radovljici dne 21. avgusta. Remuneracije za uspešni pouk v kmetijstvu se predlagajo sledečim učnim osebam: ... Ivan Žagar, Kamna gorica.

Vir: Učiteljski tovariš, 30. 8. 1912

Razdelitev draginjskih doklad. Kranjski deželni odbor je »po previdnosti« draginjske doklade učiteljstvu tako-le razdelil: ... Bedenk Franja v Kamni Gorici (okraj Radovljica) – 25%.

Vir: Učiteljski tovariš, 10. 1. 1913

Iz ljudsko šolske službe. Učiteljici Frančiški Bedenkovi je poverjeno vodstvo šole v Kamni gorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 20. 11. 1914

V »Slom. zvezo« so bili na novo sprejeti gg.: ... nadučitelj Žagar Ivan - Kamna gorica (sedaj nadporočnik na bojišču).

Vir: Slovenski učitelj, šte. 6 (1916)

Seznam učiteljev (1918):

Johann Žagar, nadučitelj (6. avg. 1908) – Kamna Gorica

Franziska Bedenk, nadučiteljica (12. feb. 1910) – Kamna Gorica

Vir: Personal status ..., 1. 1. 1918

Op.: Ime in priimek, naziv, zaposlen od ... in ljudska šola.

Iz seje c. kr. okrajn. šol. sveta v Radovljici, dne 14. marca 1918. Učiteljica M. Bedenkova, Kamna gorica je s 15. febr. zopet nastopila svojo službo.

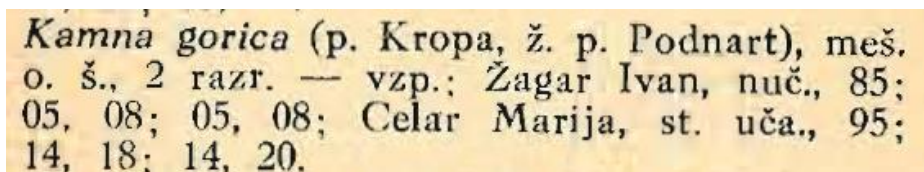
Vir: Učiteljski tovariš, 12. 4. 1918

Iz ljudskošolske službe. Za suplentke so imenovane: ... Ana Lazarjeva v Kamnigorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 18. 10. 1918

Iz XV. seje višjega šolskega sveta. V ponedeljek 15. novembra t. l. se je vršila seja višjega šolskega sveta. Učiteljske službe so dobili: ... Marija Celarjeva v Kamni gorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 18. 11. 1920.

*Kamna gorica (p. Kropa, ž. p. Podnart), meš.
o. š., 2 razr. — vzp.; Žagar Ivan, nuč., 85;
05, 08; 05, 08; Celar Marija, st. uča., 95;
14, 18; 14, 20.*

Imenik šolskih oblastev ..., 1921

Vir: sistory.si

Kamna gorica (p., ž. p. Podnart), meš. o. š., 2 razr. — vzp.:
Žagar Ivan, nuč., 85; 05, 08; 05, 08; Celar Marija, st. uča., 95;
14, 18; 14, 20.

Stalež šolstva in učiteljstva v Sloveniji, december 1923

Vir: sistory.si

Učitelj Ivan Žagar, ok. 1925

Vir: arhiv Janka Ulčar

Kamna gorica. V nedeljo dne 7. avg. smo praznovali prav redko slavnost. Na ljubeznivo povabilo g. lesnega trgovca Val. Muleja smo se zbrali v prijaznem senčnatem vrtu g. Kappusa sošolci kamnogoriške šole, rojeni l. 1875, 1876 in 1877, da obhajamo petinštiridesetletnico svojega sošolstva. V prijetnih spominih na šolo, na g. žup. L. Bernika in g. učitelja A. Jekovca in umrle sošolce nam je le prehitro minulo popoldne, ki so nam ga krajšali domači pevci z lepim petjem. Pa tudi sami smo zapeli več starih šolskih pesmi, med njimi ono nekako najbolj domačo: »Poslušaj kovača, ki kladvo obrača.«: Sklenili smo, da se snidemo po petih letih (l. 1932.), če bo mogoče, polnoštevilno.

Vir: Domoljub, 18. 8. 1927

14. Kamna gorica (p., ž. p. Podnart), 2 razr.
Žagar Ivan, š. u., 1885, 1905, 1908;
Celar Minka, 1895, 1914, 1918.

Stalež šolstva in učiteljstva v Sloveniji, december 1928

Vir: sistory.si

Osebne zadeve. V II./2. skupino: ... Celar Marija, učiteljica v Kamni gorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 4. 9. 1930

Osebne zadeve. Premeščeni so: ... Hafner I. Pavlina iz Jasenic, za učiteljico v Kamni Gorici.

Vir: Učiteljski tovariš, 15. 9. 1932

Kamna gorica (i. p.)
Celar Marija, uč.
Žagar Ivan, upr.

Prosvetni šematizam, 1932

Vir: sistory.si

Osebne zadeve. Prevedni so učitelji(ce); v IX. skupino: ... Hafner Karolina iz Kamne gorice.

Vir: Učiteljski tovariš, 23. 3. 1933

13. **Kamna gorica, vas, 482, 470, 1845; 2 šs; st 2; šv; 2 odd.;**
žp Podnart-Kropa (7), o Kropa, žst Podnart.
1. **Žagar Ivan, šu, 1885, 05, 08; 05: 27—2; VI. od 22. I. 27.**
  2. **Celar Marija, 1895, 14, 18; 16: 17—8—13; VI. od 26. X. 33.**
Verouk uči: Zorko Franc, župnik.
Šol. in učit. knjiž.
Društva: SKJ č., Poverj. JS, PJS, Gas. č., Kat. prosv., Paš. in gozdna zadr., Žeblj. zadr., Konsumno dru.

Vir: Stalež šolstva in učiteljstva v Dravski banovini, 1934

Osebne zadeve. Napredovali so učitelji (-ce) v VIII. skupino: ... Celar Marija iz Kamne gorice.

Vir: Učiteljski tovariš, 4. 1. 1934

****

Šmitek Antonija (Kropa, 30. 11. 1912). Učiteljica, ravnateljica. Končala je pet razredov osnovne šole v Kropi in štiri razrede meščanske šole v Škofji Loki z malo matura. Nato je obiskovala zasebno žensko učiteljsko šolo Uršulink v Škofji Loki. Učiteljski diplomski izpit je opravila pred državnim izpitnim odborom od 23. do 29. novembra 1933 in prejela diplomu o praktičnem učiteljskem izpitu. Banska uprava Dravske Banovine Kraljevine Jugoslavije jo je 5. oktobra 1934 poslala na brezplačno prakso na narodno šolo v Kamni Gorici, srez Radovljica in nato leta 1937 na državno

narodno šolo v Horjulu, okraj Ljubljana. Leta 1939 je na Učiteljišču v Ljubljani opravila še učiteljski strokovni izpit. Oktobra 1940 je bila nato razrešena službovanja v Horjulu. Odboren ji je bil študijski dopust in poslana je bila na študij na Višjo pedagoško šolo v Zagreb. Zaradi vojne je nato študij nadaljevala na Višji pedagoški šoli v Ljubljani in leta 1942 diplomirala. Italijanska oblast jo je med vojno najprej namestila na ljudsko šolo v Horjulu in nato premestila na ljudsko šolo v Orehovico, okraj Novo mesto. Po vojni je bila z dekretom o začasni namestitvi nastanjena za učiteljico na realni gimnaziji v Kranju, že ob koncu leta 1945 pa nato postavljena za učiteljico na državni nižji gimnaziji v Radovljici, ki se je po uvedbi osemletne osnovne šole preoblikovala v Osnovno šolo Radovljica. Da bi bila bližje svojemu stanovanju v Kropi, se je septembra 1960 zaposlila na osnovni šoli v Lipnici. Svojo poklicno pot je zaključila na osnovni šoli v Lescah. Svet šole jo je s 1. marcem 1969 imenoval za direktorico osnovne šole v Lescah. Nalogo ravnateljice je opravljala do upokojitve 30. 9. 1971.

Vir: Leška šola (avtor Roman Gašperin)

Antonija Šmitek – učiteljica, roj. 1912

Vir: Leška šola

Op: V Kamni Gorici volonterka 1934-36.

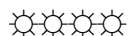
****

Rangna lista po stanju z dne 1. septembra 1937: ... Ivan Žagar, Kamna Gorica (1. 4. 1931), Celar Marija (26. 10. 1933).

Vir: Učiteljski tovariš, 11. 11. 1937

Osebe zadeve: Na lastno prošnjo so prestavljeni: ... Debeljak Frančiška iz Sv. Benedikta (Maribor levi breg) v Kamno gorico (Radovljica).

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 7. 1938

14	Kamna gorica	Kamna gorica	Kamna gorica	1	—	1	—	—	—	2	40	50	90	1	1	—	2	2	—	1	1	1	1	—	1
----	--------------	--------------	--------------	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Šola Kamna gorica; šolska občina Kamna gorica, Upravna občina Kamna gorica. Osnovna šola (oddelkov) 1, kombiniran 1, skupaj 2. Učencev: moških 40, ženskih 50, skupaj 90. Učiteljev: moških 1, ženskih 1, skupaj 2. Šola ima: 2 učilnici, upravnikovo pisarno, upravnikovo stanovanje, učiteljsko stanovanje, šolski vrt, lastno poslopje.

Vir: Statistični pregled šolstva in prosvete v Dravski banovini, 1939/1940.

Osebne vesti. Napredovali so v V. skupino z ukazom z dne 24. julija 1940. učitelji: ... Žagar Ivan iz Kamne Gorice.

Vir: Učiteljski tovariš, 10. 10. 1940

Osebne zadeve. V XI. skupino so napredovali: ... Debeljak Frančiška, Kamna Gorica.

Vir: Učiteljski tovariš, 12. 12. 1940

Stavba stare kamnogoriške šole, v kateri je sedaj nameščen Vzgojni zavod »Matevža Langusa«. – Vsekakor pa bi zavod zaslužil nove, bolj učinkovite prostore – tako za šolo kot za delavnice in telesno rekreacijo.

Vir: Glas, 6. 1. 1978